

CURRENT STATUS AND SOME FACTORS RELATED TO PATIENT SAFETY CULTURE OF MEDICAL STAFF AT VINH CITY GENERAL HOSPITAL IN 2024

Pham Nhat Sinh^{1*}, Tran Thi Kieu Anh²

1. Vinh city General Hospital - 178 Tran Phu, Vinh city, Nghe An province, Vietnam
2. Vinh University of Medicine - 161 Nguyen Phong Sac, Vinh city, Nghe An province, Vietnam

Received: 27/06/2024

Revised: 04/08/2024; Accepted: 26/08/2024

ABSTRACT

Objectives: Describe the current situation and identify some factors related to patient safety culture of medical staff at Vinh city General Hospital in 2024.

Subjects and methods: Combining quantitative research on 552 medical staff and qualitative research on 10 leaders and staff at Vinh city General Hospital from January 2024 to June 2024.

Results: Areas of strength in internal hygiene at the hospital: support from hospital leaders (97.2%); continuous learning and improvement (96.6%); teamwork between departments/departments (95.6%). Areas that need to focus on improvement: openness in information about errors (79.5%); human resources (79.0%); incident reporting frequency (77.4%). A number of relevant factors were identified such as: general characteristics of health workers such as title, professional work area, seniority, training on internal safety, weekly working hours, on-duty time; system and management factors; factors belonging to the attitudes and skills of health workers; work environment; factors belonging to the patient.

Conclusion: The positive response rate of patient safety culture of healthcare staff at the hospital was good 89.1%. A number of related factors were identified that belong to medical staff, hospitals and patients.

Keywords: Awareness, patient safety culture, related factors.

---

* Corresponding author

Email address: nsinhydtb@gmail.com

Phone number: (+84) 942568297

<https://doi.org/10.52163/yhc.v65i5.1405>

THỰC TRẠNG VÀ MỘT SỐ YẾU TỐ LIÊN QUAN ĐẾN VĂN HÓA AN TOÀN NGƯỜI BỆNH CỦA NHÂN VIÊN Y TẾ TẠI BỆNH VIỆN ĐA KHOA THÀNH PHỐ VINH NĂM 2024

Phạm Nhất Sinh^{1*}, Trần Thị Kiều Anh²

1. Bệnh viện Đa khoa thành phố Vinh - 178 Trần Phú, thành phố Vinh, tỉnh Nghệ An, Việt Nam

2. Trường Đại học Y khoa Vinh - 161 Nguyễn Phong Sắc, thành phố Vinh, tỉnh Nghệ An, Việt Nam

Ngày nhận bài: 27/06/2024

Ngày chỉnh sửa: 04/08/2024; Ngày duyệt đăng: 26/08/2024

TÓM TẮT

Mục tiêu: Mô tả thực trạng và xác định một số yếu tố liên quan đến văn hóa an toàn người bệnh của nhân viên y tế tại Bệnh viện Đa khoa thành phố Vinh năm 2024.

Đối tượng và phương pháp: Kết hợp nghiên cứu định lượng trên 552 nhân viên y tế và nghiên cứu định tính trên 10 cán bộ lãnh đạo, nhân viên tại Bệnh viện Đa khoa thành phố Vinh từ tháng 1 năm 2024 đến tháng 6 năm 2024.

Kết quả: Các lĩnh vực là điểm mạnh về văn hóa an toàn người bệnh tại bệnh viện: hỗ trợ của lãnh đạo bệnh viện (97,2%); học tập và cải tiến liên tục (96,6%); làm việc nhóm giữa các khoa/phòng (95,6%). Các lĩnh vực cần tập trung cải tiến: cởi mở trong thông tin về sai sót (79,5%); nhân lực (79,0%); tần suất báo cáo sự cố (77,4%). Một số yếu tố liên quan được xác định như: đặc điểm chung của nhân viên y tế như chức danh, khối chuyên môn làm việc, thâm niên công tác, được tập huấn về an toàn người bệnh, thời gian làm việc trong tuần, thời gian trực; yếu tố về hệ thống và quản lý; yếu tố thuộc về thái độ, kỹ năng của nhân viên y tế; môi trường làm việc; yếu tố thuộc về người bệnh.

Kết luận: Tỷ lệ đáp ứng tích cực về văn hóa an toàn người bệnh của nhân viên y tế tại bệnh viện đạt mức tốt 89,1%. Một số yếu tố liên quan được xác định thuộc về nhân viên y tế, của bệnh viện và người bệnh.

Từ khóa: Nhận thức, văn hóa an toàn người bệnh, yếu tố liên quan.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

An toàn người bệnh ngày nay đã trở thành một trong những thách thức lớn nhất trong lĩnh vực y tế. Tổ chức Y tế thế giới ước tính ở các nước có thu nhập cao, cứ 10 bệnh nhân nhập viện thì có 1 bệnh nhân gặp phải sự cố y khoa, trong đó 50% là các sự cố có thể phòng tránh được [1].

Trong những năm qua, Bệnh viện Đa khoa thành phố Vinh đã và đang triển khai các hoạt động bảo

đảm an toàn người bệnh theo hướng dẫn của Bộ Y tế. Tuy nhiên, một số hoạt động trong quá trình thực hiện đến nay vẫn còn nhiều lúng túng, nhân viên y tế chưa có thái độ tích cực quan tâm đến vấn đề này.

Trên thực tế, đã có một số nghiên cứu về bảo đảm an toàn người bệnh trên thế giới cũng như tại Việt Nam, tuy nhiên đến nay chưa có nghiên cứu cụ thể nào tại tỉnh Nghệ An cũng như ở Bệnh viện Đa

* Tác giả liên hệ

Email: nsinhydtb@gmail.com

Điện thoại: (+84) 942568297

<https://doi.org/10.52163/yhc.v65i5.1405>

khoa thành phố Vinh để đánh giá văn hóa an toàn người bệnh trong bối cảnh các nguy cơ xảy ra sự cố luôn tồn tại, có thể gây ảnh hưởng tới sức khỏe của người bệnh và chất lượng khám, chữa bệnh. Vì vậy, chúng tôi thực hiện đề tài nghiên cứu nhằm mô tả thực trạng và xác định một số yếu tố liên quan đến văn hóa an toàn người bệnh của nhân viên y tế tại Bệnh viện Đa khoa thành phố Vinh năm 2024.

2. ĐỐI TƯỢNG, PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

2.1. Đối tượng, thời gian, địa điểm nghiên cứu

- Đối tượng: nhân viên y tế tại các khoa lâm sàng và cận lâm sàng của Bệnh viện Đa khoa thành phố Vinh có thời gian công tác từ 1 năm trở lên.

- Thời gian và địa điểm: từ tháng 1 năm 2024 đến tháng 6 năm 2024 tại Bệnh viện Đa khoa thành phố Vinh, tỉnh Nghệ An.

2.2. Phương pháp nghiên cứu

- Thiết kế nghiên cứu: kết hợp nghiên cứu định lượng (cắt ngang) và định tính (phỏng vấn sâu).

- Cỡ mẫu và phương pháp chọn mẫu:

+ Nghiên cứu định lượng: cỡ mẫu thu được là 552 nhân viên y tế gồm bác sỹ, điều dưỡng, hộ sinh, dược sỹ, kỹ thuật viên với phương pháp chọn mẫu ngẫu nhiên đơn kết hợp với chọn mẫu phân tầng.

+ Nghiên cứu định tính: chọn chủ đích 10 cán

bộ, nhân viên y tế đại diện cho ban giám đốc bệnh viện, trường phòng, các khoa hệ nội, hệ ngoại, khám bệnh ngoại trú, dược và kiểm soát nhiễm khuẩn.

2.3. Công cụ, phương pháp thu thập thông tin

- Công cụ:

+ Nghiên cứu định lượng sử dụng bộ câu hỏi tự điền tham khảo của Tổ chức Agency for Healthcare Research and Quality (AHRQ) của Hoa Kỳ được sửa đổi phù hợp với thực tế tình hình tại bệnh viện theo hướng dẫn của AHRQ.

+ Nghiên cứu định lượng: sử dụng bộ câu hỏi hướng dẫn phỏng vấn sâu.

- Phương pháp thu thập thông tin:

+ Bộ phiếu được mã hóa trên Google Form. Nhóm nghiên cứu sẽ đi từng khoa để hướng dẫn và phỏng vấn nhân viên y tế. Đối tượng sẽ hoàn thành câu trả lời trên điện thoại hoặc máy tính thông qua biểu mẫu.

+ Với nghiên cứu định tính, sử dụng điện thoại ghi âm, bút, sổ ghi chép lại nội dung cuộc phỏng vấn, thực hiện trong phòng riêng để bảo đảm tính riêng tư, khách quan.

2.4. Phương pháp xử lý số liệu

Số liệu sau khi thu thập được trên Google Form sẽ được xuất sang Excel để kiểm tra, mã hóa lại và phân tích trên phần mềm SPSS 25.0.

3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

3.1. Đặc điểm chung của đối tượng nghiên cứu

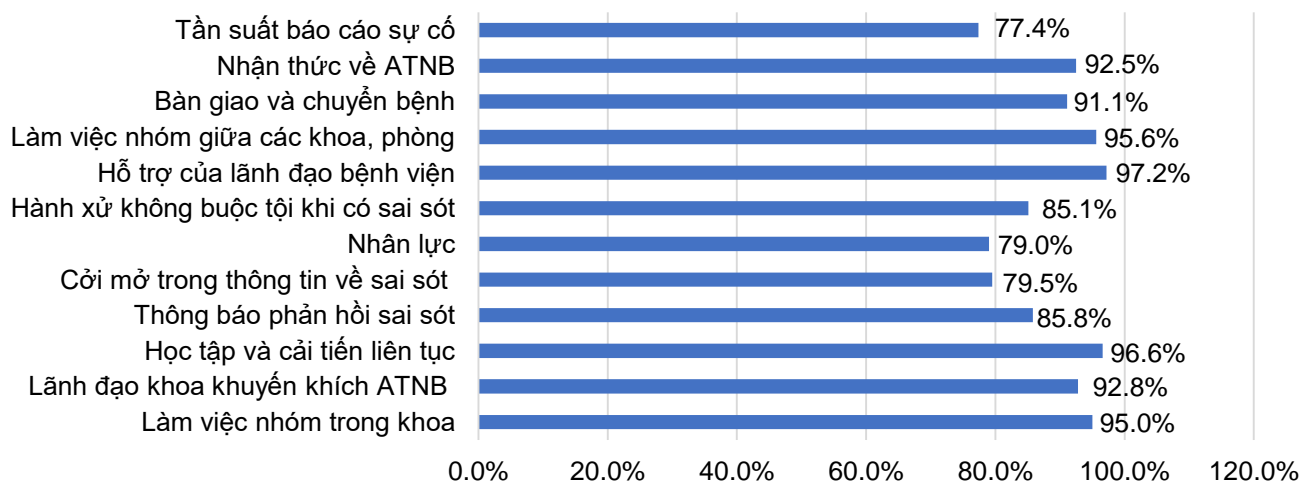
Bảng 1. Đặc điểm chung của đối tượng nghiên cứu (n = 552)

Nội dung		Số lượng	Tỷ lệ
Tuổi	Trung bình	33,9 ± 6,4	
	Giới hạn	22-54	
Giới tính	Nam	137	24,8%
	Nữ	415	75,2%
Vị trí công tác	Bác sỹ	192	34,8%
	Khác (điều dưỡng, hộ sinh...)	360	65,2%
Khối chuyên môn	Lâm sàng	366	66,3%
	Cận lâm sàng	186	33,7%
Thâm niên làm việc tại bệnh viện	1-5 năm	292	52,9%
	> 5 năm	260	47,1%

Nhận xét: Nhân viên y tế có tuổi trung bình là 33,9, thấp nhất là 22, cao nhất là 54 tuổi. Nữ giới chiếm 75,2%. Tỷ lệ bác sỹ là 34,8%. Khối công tác ở khoa lâm sàng là 66,3%. Thâm niên làm việc tại khoa từ 1-5 năm là 52,9%.

3.2. Thực trạng văn hóa an toàn người bệnh của nhân viên y tế

Biểu đồ 1. Tỷ lệ trả lời tích cực theo 12 nhóm lĩnh vực văn hóa an toàn người bệnh (n = 552)

Nhận xét: 3 lĩnh vực có tỷ lệ trả lời tích cực cao nhất là hỗ trợ của lãnh đạo bệnh viện (97,2%), học tập và cải tiến liên tục (96,6%), làm việc nhóm giữa các khoa, phòng (95,6%). Lĩnh vực có tỷ lệ trả lời tích cực thấp nhất là tần suất báo cáo sự cố (77,4%). Tỷ lệ trả lời tích cực trung bình chung là 89%.

3.3. Một số yếu tố liên quan đến văn hóa an toàn người bệnh của nhân viên y tế

3.3.1. Kết quả từ nghiên cứu định lượng

Bảng 2. Một số yếu tố liên quan đến đặc điểm chung của nhân viên y tế (n = 552)

Lĩnh vực	Yếu tố liên quan	Mức độ tích cực		OR (95%CI)	p	
		Có	Không			
Nhân lực	Chức danh	Bác sỹ	93 (30,7%)	99 (39,8%)	1,49 (1,05-2,12)	0,03
		Khác	210 (69,3%)	150 (60,2%)		
Bàn giao và chuyển người bệnh	Chức danh	Bác sỹ	145 (32,0%)	47 (47,5%)	1,92 (1,24-2,98)	0,00
		Khác	308 (68,0%)	52 (52,5%)		
Tần suất báo cáo sự cố	Khối chuyên môn	Lâm sàng	235 (63,5%)	131 (72,0%)	0,68 (0,46-0,98)	0,04
		Cận lâm sàng	135 (36,5%)	51 (28,0%)		
	Thâm niên công tác	≤ 5 năm	199 (53,8%)	77 (42,3%)	1,59 (1,11-2,27)	0,01
		> 5 năm	171 (46,2%)	105 (57,7%)		
Cởi mở trong thông tin về sai sót	Đã được tập huấn an toàn người bệnh	Có	362 (97,6%)	169 (93,4%)	2,86 (1,18-6,91)	0,02
		Không	9 (2,4%)	12 (6,6%)		
Hành xử không buộc tội khi có sai sót	Đã được tập huấn an toàn người bệnh	Có	366 (97,3%)	165 (93,8%)	2,44 (1,02-5,87)	0,04
		Không	10 (2,7%)	11 (6,3%)		
Học tập và cải tiến liên tục	Thời gian làm việc trong tuần	≤ 48 giờ	367 (71,4%)	20 (56,6%)	2,25 (1,16-4,37)	0,02
		> 48 giờ	147 (28,6%)	18 (47,4%)		
Làm việc nhóm giữa các khoa	Thời gian làm việc trong tuần	≤ 48 giờ	359 (71,4%)	28 (57,1%)	1,87 (1,03-3,40)	0,04
		> 48 giờ	144 (28,6%)	21 (42,9%)		
Cởi mở trong thông tin về sai sót	Thời gian trực trong tuần	≤ 1 buổi	112 (30,2%)	35 (19,3%)	1,80 (1,17-2,77)	0,01
		> 1 buổi	259 (69,8%)	146 (80,7%)		
Bàn giao và chuyển người bệnh	Thời gian trực trong tuần	≤ 1 buổi	129 (28,5%)	18 (18,2%)	1,79 (1,03-3,11)	0,04
		> 1 buổi	324 (71,5%)	81 (81,8%)		

Nhận xét: Các đặc điểm của nhân viên y tế có liên quan đến các lĩnh vực văn hóa an toàn người bệnh ở mức độ khác nhau: chức danh công tác, khối chuyên môn làm việc, thâm niên công tác, đã được tập huấn về an toàn người bệnh, thời gian làm việc và trực trong tuần tại bệnh viện.

3.3.2. Kết quả từ nghiên cứu định tính

- Yếu tố hệ thống và quản lý:

+ Sự quan tâm, khích lệ của lãnh đạo bệnh viện: lãnh đạo cấp bệnh viện và cấp khoa luôn quan tâm, ủng hộ, khích lệ nhân viên trong các hoạt động an toàn người bệnh.

+ Hệ thống các hướng dẫn về an toàn người bệnh: bệnh viện có đầy đủ các quy định, hướng dẫn về an toàn người bệnh là điểm thuận lợi để nhân viên nhận diện, thực hiện và dần tạo thói quen về thực hành các hoạt động xây dựng văn hóa an toàn người bệnh.

+ Hoạt động kiểm tra, giám sát về an toàn người bệnh: kết quả giám sát giúp khoa, bệnh viện tìm ra những điểm yếu nội tại cần khắc phục, đồng thời tạo thói quen và làm thay đổi tích cực nhận thức của nhân viên y tế.

+ Hệ thống báo cáo và quản lý sự cố: bệnh viện đã thiết lập hệ thống quản lý sự cố bao gồm công cụ báo cáo, ghi nhận, các quy định, quy trình, hướng dẫn liên quan đến hoạt động báo cáo, phân tích, cải tiến.

- Thái độ, kỹ năng của nhân viên y tế:

+ Nhận thức, thái độ của nhân viên y tế về văn hóa an toàn người bệnh: đây là khái niệm còn mới với nhiều nhân viên y tế; tâm lý sợ bị phán xét, trừng phạt là rào cản trong xây dựng văn hóa an toàn người bệnh mặc dù đa số đều cho rằng xây dựng văn hóa an toàn người bệnh là hoạt động cần được ưu tiên hàng đầu.

+ Sự hợp tác, tôn trọng lẫn nhau: mối quan hệ giữa bác sỹ và điều dưỡng vẫn chưa bình đẳng, thái độ áp đặt, đánh giá thấp hơn vai trò của điều dưỡng được xem là rào cản cho triển khai các hoạt động xây dựng văn hóa an toàn người bệnh.

+ Hoạt động tập huấn, đào tạo: nhân viên y tế coi trọng ý nghĩa của hoạt động đào tạo, tập huấn đối với xây dựng văn hóa an toàn người bệnh.

- Yếu tố môi trường làm việc:

+ Điều kiện làm việc: sự thiếu hụt nhân lực, đặc biệt là điều dưỡng, kỹ thuật viên trong những giai đoạn cao điểm ở các khoa còn nhiều là rào cản tới văn hóa an toàn người bệnh trong bệnh viện.

+ Trang thiết bị, cơ sở vật chất: các khối nhà xuống cấp, nguy cơ trơn trượt gây té ngã; một số

trang thiết bị cũ; tình trạng thiếu thuốc, vật tư y tế ảnh hưởng đến hoạt động an toàn người bệnh nói chung.

- Yếu tố liên quan đến người bệnh: nhận thức, thái độ của người bệnh và thân nhân về các dịch vụ chăm sóc y tế là yếu tố quan trọng và có ảnh hưởng rất nhiều đến văn hóa an toàn người bệnh. Sự hợp tác, tương tác có thể tạo điều kiện thuận lợi hoặc cản trở việc tăng cường hoạt động an toàn người bệnh.

4. BÀN LUẬN

4.1. Thực trạng văn hóa an toàn người bệnh của nhân viên y tế

Trong 7 lĩnh vực ở phạm vi khoa, phòng thì lĩnh vực “học tập và cải tiến liên tục” được nhân viên y tế phản hồi tích cực chiếm tỷ lệ cao nhất (96,6%), đây là một trong những lĩnh vực mạnh nhất về văn hóa an toàn người bệnh tại Bệnh viện Đa khoa thành phố Vinh. Kết quả của chúng tôi tương đương với nghiên cứu tại các bệnh viện ở thành phố Hồ Chí Minh (94%) [2] và cao hơn các nghiên cứu ở Bệnh viện Đa khoa Đống Đa (80,2%) [3], Bệnh viện Đa khoa trung tâm Tiền Giang (84%) [4], Tổ chức AHRQ (72%) [5], Trung Quốc (74,1%) [6] và Tây Nam Ethiopia (71,3%) [7]. Điều này cho thấy, cả lãnh đạo và nhân viên luôn quan tâm đến an toàn người bệnh, chủ động trong các hoạt động và triển khai để bảo đảm an toàn người bệnh và có kế hoạch đánh giá, theo dõi, duy trì lâu dài.

“Cởi mở trong thông tin về sai sót” là một trong các lĩnh vực có tỷ lệ nhân viên y tế phản hồi tích cực ở mức thấp nhất (79,5%), đây là lĩnh vực yếu nhất trong văn hóa an toàn người bệnh của Bệnh viện Đa khoa thành phố Vinh. Tuy nhiên tỷ lệ này vẫn cao hơn nhiều so với các nghiên cứu ở trong và ngoài nước như tại Bệnh viện Đa khoa trung tâm Tiền Giang (41%) [4], của AHRQ (66%) [5], tại Trung Quốc (55,8%) [6], tại Tây Nam Ethiopia (46%) [7]; và thấp hơn tại Bệnh viện Đa khoa Đống Đa (83,2%) [3], Bệnh viện Chợ Rẫy (85,3%) [8]. Tỷ lệ trả lời tích cực về lĩnh vực này trong hầu hết các nghiên cứu đều ở mức thấp nhất, cho thấy nhìn chung tâm lý của đa số nhân viên y tế tại các cơ sở y tế vẫn còn ngại trong việc chia sẻ, trao đổi về các sự cố y khoa xảy ra. Đây là một thực trạng tồn tại chung cần được lãnh đạo các cơ sở y tế đặc biệt lưu ý để xây dựng các biện pháp nhằm thay đổi nhận thức, thúc đẩy văn hóa tự nguyện “báo cáo sự cố” thành một mục tiêu hàng đầu nhằm bảo đảm an toàn người bệnh và cải tiến chất lượng bệnh viện.

Cả 3 lĩnh vực ở phạm vi toàn bệnh viện đều có tỷ lệ nhân viên y tế trả lời tích cực rất cao (> 90%),

trong đó “hỗ trợ của lãnh đạo bệnh viện về an toàn người bệnh” có tỷ lệ cao nhất (97,2%), tương đương với nghiên cứu tại các bệnh viện ở thành phố Hồ Chí Minh (91%) [2], tại Bệnh viện Đa khoa Đồng Đa (90,1%) [3] và cao hơn tại Bệnh viện Nhi Trung ương (81,8%) [9], của Tổ chức AHRQ (72%) [5], tại Trung Quốc (63,3%) [6] và Tây Nam Ethiopia (42,7%) [7]. Kết quả này cho thấy nhân viên y tế đã có nhận thức và đánh giá cao sự quan tâm của lãnh đạo bệnh viện đối với hoạt động an toàn người bệnh, cũng như việc xây dựng môi trường làm việc lành mạnh, an toàn cho người bệnh và nhân viên y tế. Để các hoạt động an toàn người bệnh thành công, rất cần sự quyết liệt của lãnh đạo các cơ sở y tế.

4.2. Một số yếu tố liên quan đến văn hóa an toàn người bệnh của nhân viên y tế

Các yếu tố liên quan đến đặc điểm chung của nhân viên y tế

- Chức danh công tác: khối điều dưỡng đang hoạt động với hệ thống quy trình chuẩn và liên tục có giám sát đánh giá việc tuân thủ quy trình thông qua bộ chỉ số chất lượng. Điều dưỡng chiếm trên 50% nhân lực của bệnh viện và cũng thường xuyên được tập huấn nâng cao kiến thức, kỹ năng về an toàn người bệnh. Họ có thời gian tiếp xúc với người bệnh nhiều nhất, trực tiếp tham gia nhiều vào việc bàn giao và chuyển bệnh nên họ sẽ đưa ra những đánh giá sát thực tế hơn tại bệnh viện so với nhóm bác sỹ.

- Khối chuyên môn làm việc: khối lâm sàng trực tiếp điều trị, tiếp xúc nhiều với người bệnh nên sai sót, sự cố thường hay gặp hơn so với khối cận lâm sàng, do đó việc tiếp cận và báo cáo sự cố sẽ nhiều hơn.

- thâm niên công tác: nhóm nhân viên trẻ sẽ tiếp cận với hệ thống báo cáo của bệnh viện tốt hơn, ở cấp độ khoa thì thường các nhân viên trẻ sẽ tham gia báo cáo các sự cố là chính cho ban lãnh đạo khoa, còn những nhân viên nhiều tuổi hơn, có thâm niên trong nghề lâu năm hơn thì thường tự xử lý sự cố và họ vẫn còn nặng tâm lý che giấu.

- Được tập huấn về an toàn người bệnh: khi được tập huấn về an toàn người bệnh thì nhân viên y tế sẽ hiểu rõ hơn ý nghĩa, mục đích cao cả của việc xây dựng văn hóa an toàn người bệnh, văn hóa tự nguyện báo cáo sự cố cũng như vai trò của việc phân tích lỗi hệ thống tìm ra nguyên nhân gốc rễ là ưu tiên hơn việc đi tìm lỗi cá nhân và buộc tội. Do đó, ở những nhân viên y tế đã được tập huấn về an toàn người bệnh thì họ cũng sẽ có cái nhìn cởi mở, tích cực hơn.

- Thời gian làm việc và trực trong tuần tại bệnh

viện: những nhân viên y tế có thời gian làm việc chuyên môn ít hơn sẽ có thời gian để tham gia vào các hoạt động an toàn người bệnh tại khoa, bệnh viện như: báo cáo sai sót, rút kinh nghiệm lỗi từ sự cố, phân tích và tìm hiểu nguyên nhân gốc rễ của sai sót. Thời gian trực nhiều hơn ở các khoa lâm sàng thì việc phát hiện ra các nguy cơ, sai sót liên quan đến an toàn người bệnh và báo cáo, chia sẻ với đồng nghiệp, cấp trên sẽ nhiều hơn các đối tượng khác.

Các yếu tố thuộc về thái độ, kỹ năng của nhân viên y tế

- Nhận thức, thái độ của nhân viên y tế về văn hóa an toàn người bệnh: nhiều nhân viên y tế vẫn cho thấy đây là khái niệm còn mới, cùng với đó là tâm lý sợ bị phán xét, trừng phạt là rào cản trong xây dựng văn hóa an toàn người bệnh. Một nghiên cứu tại Ethiopia cũng cho thấy nhận thức mức thấp của các nhân viên chăm sóc sức khỏe đối với an toàn người bệnh được báo cáo là yếu tố ảnh hưởng tiêu cực đến văn hóa an toàn người bệnh [7].

- Sự hợp tác, tôn trọng lẫn nhau: làm việc nhóm giúp nhân viên y tế hoàn thành công việc với hiệu quả cao, đồng thời giúp mọi người trong nhóm học hỏi được lẫn nhau để phát triển kỹ năng nghề nghiệp. Đây được xem là yếu tố thúc đẩy văn hóa an toàn người bệnh. Sự thiếu hợp tác giữa bác sỹ và các đối tượng khác được coi là một rào cản để cải thiện văn hóa an toàn người bệnh do sự khác biệt về thứ bậc [7].

- Hoạt động tập huấn, đào tạo: nhân viên y tế coi trọng ý nghĩa của đào tạo, tập huấn đối với xây dựng văn hóa an toàn người bệnh và phần lớn nhân viên y tế đều được tham gia vào các khóa tập huấn về an toàn người bệnh, báo cáo sự cố. Hoạt động đào tạo giúp nhân viên y tế nâng cao kiến thức, từ đó cải thiện việc tuân thủ quy trình trong công việc, nâng cao ý thức bảo đảm an toàn trong quá trình làm việc. Hoạt động đào tạo liên tục là yếu tố thúc đẩy văn hóa an toàn người bệnh trong bệnh viện. Kết quả này cũng tương đồng với ghi nhận trong nghiên cứu năm 2019 tại Bệnh viện Nhi Thái Bình [10].

Yếu tố môi trường làm việc

Thiếu hụt nhân lực, đặc biệt là điều dưỡng và kỹ thuật viên trong những giai đoạn cao điểm ở các khoa diễn ra còn nhiều là rào cản tới văn hóa an toàn người bệnh trong bệnh viện. Khi các nhân viên phải làm việc quá tải thì khả năng thực hiện tốt văn hóa an toàn người bệnh sẽ thấp hơn. Cơ sở vật chất xuống cấp, thiếu thuốc men và vật tư y tế tiêu hao ảnh hưởng lớn đến hoạt động điều

trị, chăm sóc người bệnh, từ đó tác động tiêu cực đến văn hóa an toàn người bệnh. Kết quả trong một số nghiên cứu ở trong và ngoài nước cũng chỉ ra yếu tố này [7], [10].

Yếu tố liên quan đến người bệnh

Nhận thức, thái độ của người bệnh và thân nhân của họ về các dịch vụ chăm sóc y tế là yếu tố quan trọng và có ảnh hưởng rất nhiều đến văn hóa an toàn người bệnh. Thái độ tích cực của người bệnh là yếu tố quan trọng để đạt được văn hóa an toàn người bệnh tốt hơn. Nhận định này cũng tương đồng với kết quả trong một số nghiên cứu ở trong và ngoài nước [7], [10].

5. KẾT LUẬN

- Tỷ lệ trả lời tích cực trung bình về 12 lĩnh vực văn hóa an toàn người bệnh là 89%. Các lĩnh vực là điểm mạnh về văn hóa an toàn người bệnh tại Bệnh viện Đa khoa thành phố Vinh: hỗ trợ của lãnh đạo bệnh viện (97,2%), học tập và cải tiến liên tục (96,6%), làm việc nhóm giữa các khoa/phòng (95,6%). Các lĩnh vực cần tập trung cải tiến: cởi mở trong thông tin về sai sót (79,5%), nhân lực (79,0%), tần suất báo cáo sự cố (77,4%).

- Một số yếu tố liên quan được xác định ảnh hưởng, liên quan đến các lĩnh vực văn hóa an toàn người bệnh:

+ Các yếu tố về đặc điểm chung của nhân viên y tế: chức danh, khối chuyên môn làm việc, thâm niên, được tập huấn về an toàn người bệnh, thời gian làm việc và trực trong tuần tại bệnh viện.

+ Hệ thống và quản lý: sự quan tâm, khích lệ của lãnh đạo bệnh viện và khoa/phòng; hệ thống các hướng dẫn, quy định về an toàn người bệnh; hoạt động kiểm tra, giám sát về an toàn người bệnh; hệ thống báo cáo và quản lý sự cố.

+ Các yếu tố thuộc về nhân viên y tế: nhận thức, thái độ về văn hóa an toàn người bệnh; sự hợp tác, tôn trọng lẫn nhau; hoạt động tập huấn, đào tạo.

+ Môi trường làm việc: điều kiện làm việc quá tải, nhân lực thiếu; trang thiết bị thiếu, cơ sở vật chất xuống cấp.

+ Yếu tố thuộc về người bệnh: nhận thức về dịch vụ chăm sóc y tế; sự hợp tác và tương tác với nhân viên y tế.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

[1] WHO, 10 facts on patient safety 2018 [Available from: <https://www.who.int/news-room/facts-in-pictures/detail/patient-safety>.]
 [2] Tăng Chí Thượng, Khảo sát thực trạng văn hóa an toàn người bệnh tại các bệnh viện

trên địa bàn thành phố Hồ Chí Minh, Đề tài cấp thành phố, Sở Khoa học và Công nghệ, Sở Y tế thành phố Hồ Chí Minh, 2016.

[3] Lê Thanh Hải, Đánh giá của nhân viên y tế về văn hóa an toàn người bệnh tại Bệnh viện Đa khoa Đống Đa năm 2019 và một số yếu tố ảnh hưởng, Luận văn thạc sỹ quản lý bệnh viện, Trường Đại học Y tế công cộng, 2019.
 [4] Lưu Quốc Hùng, Thực trạng văn hóa an toàn người bệnh của nhân viên y tế và một số yếu tố ảnh hưởng tại Bệnh viện Đa khoa trung tâm Tiền Giang năm 2019, Luận văn thạc sỹ quản lý bệnh viện, Trường Đại học Y tế công cộng, 2019.
 [5] Sorra J, Gray L, Streagle S et al, AHRQ Hospital Survey on Patient Safety Culture: User's Guide (Prepared by Westat, under Contract No. HHS290201300003C), AHRQ Publication No. 18-0036-EF (Replaces 04-0041, 15(16)-0049-EF). Rockville, MD: Agency for Healthcare Research and Quality, July 2018.
 [6] Wang M, Tao H, How Does Patient Safety Culture in the Surgical Departments Compare to the Rest of the County Hospitals in Xiaogan city of China? International journal of environmental research and public health, 2017, 14(10).
 [7] Wami SD, Demssie AF, Wassie MM, Ahmed AN, Patient safety culture and associated factors: a quantitative and qualitative study of healthcare workers' view in Jimma zone Hospitals, Southwest Ethiopia, BMC health services research, 2016, 16:495.
 [8] Liêu Minh Phước, Vũ Thị Thu Hằng, Nguyễn Ngọc Lý và cộng sự, Văn hóa an toàn người bệnh của nhân viên y tế và một số yếu tố ảnh hưởng tại Bệnh viện Chợ Rẫy thành phố Hồ Chí Minh, năm 2023, *Tạp chí Y học Việt Nam*, 2023, tập 530, tháng 9, số 1B.
 [9] Nguyễn Thị Hoài Thu, Nguyễn Thị Thu Hà, Kiều Thị Hoa, Văn hóa an toàn người bệnh của nhân viên y tế tại Bệnh viện Nhi Trung ương năm 2020-2021 và một số yếu tố liên quan, *Tạp chí Khoa học nghiên cứu sức khỏe và phát triển*, 2021, tập 5, số 6.
 [10] Nguyễn Thị Thu Hà, Thực trạng văn hóa an toàn người bệnh của nhân viên y tế và một số yếu tố liên quan tại Bệnh viện Nhi Thái Bình năm 2019, Luận văn thạc sỹ y tế công cộng, Trường Đại học Y Dược Thái Bình, 2019.